

CUPRINS

O introducere necesară	15
-------------------------------------	-----------

I. Fațete teoretice și practice ale fenomenului juridic:

<i>dreptul ca doctrină, știință și jurisprudență</i>	22
Introducere.....	22
1. Punerea problemei. Considerente conceptuale.....	23
2. Diferența de perspectivă	29
3. Doctrina – între absolutizare și reconsiderare.....	30
4. Doctrină, filosofie, metateoria dreptului	33
5. Doctrină și jurisprudență.....	34
6. Știința juridică și specificul său.....	37
7. „Exilul” științei juridice.....	39
8. Concept juridic: perspectiva doctrinară, perspectiva științifică.....	40
9. Cercetarea științifică și dilema doctrină/știință juridică.....	41
10. În loc de concluzii.....	43
11. Impactul mondializării.....	44
12. Institutul de Cercetări Juridice și experimentul constantelor dreptului	50

II. Jurisprudența: între reviriment, adaptare și

post-modernitate	62
Introducere.....	62
1. De la știință, la opinii de speță.....	63
2. Ce este jurisprudența?	65
3. „Fenomenul jurisprudenței”	65
4. Jurisprudență și doctrină	67
5. Jurisprudență și știința juridică.....	70
6. Jurisprudență și recodificare	71
7. Schimbarea jurisprudenței sau revirimentul jurisprudențial?.....	74
8. Uniformizarea (europenizarea) jurisprudenței	76
9. Derapaje ale jurisprudenței. „Distrugerile” jurisprudențiale	77

10. Jurisprudența arbitrară	78
11. Moartea științei jurisprudenței, dispariția valorilor perene ale dreptului	79
12. Jurisprudența ca izvor de drept	80
13. Jurisprudența – instrument de deschidere a sistemului juridic	82
Concluzii	83

III. Cercetarea juridică: în căutarea propriei identități

și afirmarea specificului său	85
Introducere	85
1. În căutarea propriei metode și a materiei specifice	86
2. Subiect și obiect în știința juridică	88
3. Interesele cunoașterii în drept	97
4. Cercetarea juridică în România: avatarurile, dilemele și perspectivele sale	99
5. Specificitate în afirmare și evaluare	104
6. Perspective	107

IV. De la comentarii exegetice ale codurilor, la explicații

sistematice ale dreptului român	110
Introducere	110
1. Rolul doctrinei în dezvoltarea și practica dreptului	112
2. De la metoda exegetică la cea sistematică	115
3. Evoluția doctrinei penale românești	118
4. De la Explicațiile teoretice și Explicațiile preliminare la Explicațiile sistematice ale dreptului penal român	121
5. Procesul de codificare a dreptului în contextul juridic contemporan de dezvoltare	127
În loc de concluzii	132

V. Cultura juridică în căutarea profilului propriu într-o

lume mondializată. Repere ale culturii juridice românești	134
Introducere	134
1. Ce este cultura juridică?	135
2. Cultura și cercetarea științifică în domeniul dreptului	142

3. Istoria dreptului.....	143
4. Limba și dreptul.....	144
5. Dialogul juridic via dreptul comparat.....	146
6. Justiția – element fondator al civilizației umane și promotor al culturii juridice	148
7. „Mondializarea” culturii juridice.....	150
8. Receptarea juridică a conceptului de cultură	151
9. Cultura juridică română: o schiță provizorie	152

VI. Reflecția juridică: între (supra)prestanța socială

și (sub)recunoaștere academică	166
Introducere	166
1. Dreptul – element fundamental al modernizării și occidentalizării societății românești	166
2. Spiritul juridic în Academia Română.....	169
3. În căutarea unui loc între preocupările nemuritorilor.....	171
4. Experiența Academiei (Institutului) de Științe Morale și Politice.....	174
5. Subreprezentare și nevoia reconsiderării.....	177
6. Dreptul – rol cultural-științific major și element indispensabil al preocupărilor academice.....	182
7. În loc de concluzii. „Testamentul” academicianului Andrei Rădulescu: Dreptate pentru Drept	185
Anexă. Reprezentanți ai Dreptului aleși ca membri ai Academiei Române	187

VII. Argumente pentru o enciclopedie juridică românească ..

Introducere.....	190
1. Evoluția ideii și a practicii enciclopediei juridice.....	192
2. Enciclopedia juridică ca disciplină de studiu – teoria generală a dreptului, introducere generală în studiul dreptului	198
3. Reluarea lucrărilor de tip enciclopedic	200
4. Perspectiva românească.....	202
5. Enciclopedia juridică a României la momentul imperativului absolut.....	204

VIII. Învățământul superior juridic la răscruce: dileme

și opțiuni posibile	211
Introducere.....	211
1. Învățământul juridic superior între modelul de <i>common law</i> și modelul juridic continental existent în țările de tradiție romano-germanică. Tendințe actuale	211
2. Modele majore de formare a juriștilor în Occident	214
3. Experimentul reprezentat de Școala de Drept a Sciences Po....	218
4. Ce se întâmplă în România?.....	220
5. Nevoia formării judiciare europene	222
Posibile concluzii.....	222

IX. Dreptul suplu: complement, alternativă ori viitor

al dreptului?	226
Introducere.....	226
1. Realitatea, emergența și omniprezența dreptului suplu	227
2. Reacția doctrinară	240
3. Ca o concluzie: definiția dreptului suplu	247
4. Perspective	249

X. Simplificarea dreptului

Introducere	251
1. Simplificarea dreptului în sistemul reglementării minime. Exemplul S.U.A.	252
2. Simplificarea – condiție a calității și eficienței sistemului legislativ. Exemplul francez	253
3. Simplificarea ca un remediu și pentru un „rău românesc”	257
Concluzii	258

XI. Dejudiciarizarea ori justiția și avatarurile mondializării ..

Introducere	260
1. Frontiere conceptuale	261
2. Perspective internaționale	265
3. În căutarea unei definiții.....	270
4. Diseminarea conceptului și practicii dejudiciarizării	273
Concluzii	274